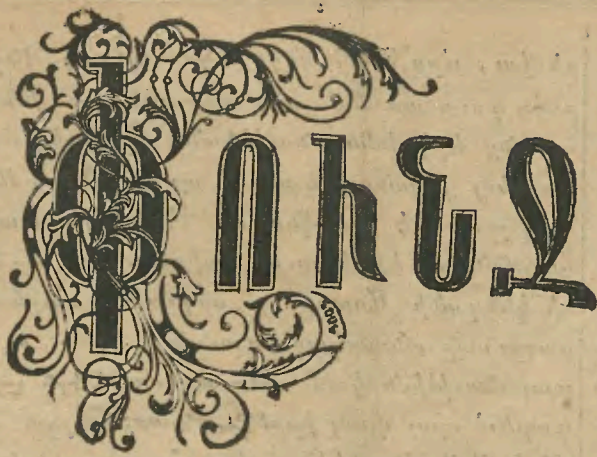

Փոստը ՇԱՐԱՅՈՒՆ օրերը կը հրատարակուի։

Տարեկան բաժանորդագրենք է երկու և կես արծաթ Մեծիս կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքաղաքիս և իւր արտարժանաց և քե՛ գաւառաց համար։

Վեց է Երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կը հրատարակուի։

Հատը 40 փարայ է, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանձե-Գարու ջրավաճառ և գրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղայից խանութները։

Մանուկման տողը 3 դուրու է մէկ անգամի համար։ Աւելի ածան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալադճճեան Կ. Պօլիս Պալլադ-բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16։

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԽՍԻՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

Ա. Ք. Տ. Խորեն Ս. Պատրիարք Հօր անդամի կանգնած, ինչպէս արդէն ծանուցած էինք, անցեալ կիւրակէ արժանաւայել հանգիստեցողութեան մայրաքաղաքիս Եկեղեցեաց մէջ, և այս շաբթու դաւաններն ալ զրկուեցաւ։ Կոնգրակը գործած է գրաբառ և աշխարհաբառ լեզուօք։ Նորին Ամենապատուութիւնն այսու օգտակար խրատներ ու յորդորներ կուղղէ առ ամենայն եկեղեցական ու աշխարհիկ դասակարգս Ազգիս։ Փափաքելով որ լրագրոյս ազնիւ Բաժանորդաց իւրաքանչիւրն առձեռն ունենան ամբողջ, արժան համարեցաք մէկ թերթի մէջ հրատարակել աշխարհաբառ լեզուաւ գրուածն, որ գրաբառին համիմաստ է, և առաջարկել որ յաճախ ընթերցուին ուշի ուշով։ Աւասիկ

Խորեն ճառայ Յիսուսի Քրիստոսի եւ Հորինել Ս. Հոգւոյն Պատրիարք Կ. Պօղոսը և Վերադարձեալ ամենայն վիճակաց, վանօրէնից, եկեղեցեաց, վարժարանաց և համարէն ազգի ազգի հաստատութեանց որ ընդ հօր իշխանութեամբ ամենաբարեբառ կայսեր Օսմանեան գերափառ թագաւորութեան, եւ ի սոսա բնակեալ ամենայն հաւատարեալ ժողովրդեան, հարազատ եւ լուսաւորուող դաւակաց ուղղութեամբ Ս. Եկեղեցոյ, արքեպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսաց, վանահայրաց, աւագերիցանց, սարկաւազաց, դպրաց, հոգեւորական և աշխարհական ժողովոց, հոգաբարձուաց, ուսումնական և բարեգործական ընկերակցութեանց, տրանց և կանանց, ծերոց և երիտասարդաց, մեծատանց և տնանկաց, պերանց և ծառայոց և ամենայն չարիւս և հասակի և վիճակի հաւատարեալ ի Քրիստոս Յիսուս, ի կենքն, ի յոյսն, ի լոյսն, ի ճշմարտութիւնն, ի մաստոյթիւն և ի զօրութիւնն Աստուծոյ Հօր, փառաւորեալն եւ երկրպագեալն յերկնաւորաց և յերկրաւորաց, ի հրեշտակաց և սանդարմետակաւանց՝ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյն սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեան յաւիտեանից։ Ողջոյն, օրհնութիւն, և խաղաղութիւն ի ձեռն նախնեաց թողութոյս աւետարանական բանի, և յորդորութեան հաւատոյ, յուսոյ և սիրոյ առ ամենայն որդիս և աշակերտս սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորելի, մեծ խոստովանողի և նորդարողի Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցոյ, բազմասցի։ ամէն։

Ներքալը, Աստուծոյ կոչումը որ հոգեւոր ծառայութեան համար ոչ զօրաւորը կը ինտուէ և ոչ տկարը, այլ զայն որ ըստ կանխադրութեան օրոշել է գործիք ընել իւր սքանչելի զօրութեան, զիս որ տկար եմ՝ կոչեց Տաճկաստան աշխարհի բոլոր վիճակաց վերայ պատրիարքութեան ամենածանր պաշտօնը վարելու Ազգին և երեսփոխանութեան բացարձակ ձայնիւ և մեր ամենաբարեբար թագաւորին Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Կայսեր հա-

ճախութեամբ, որոյ կենաց երկարութիւն պարգեւէ Աստուած, ուրախ և հօր արտացէ ի շինութիւն այս երկրին, ի պայծառութիւն աստուածակարգ թագաւորութեան, ի հաստատութիւն աշխարհապետութեանց, յերկրաւորութիւն և ի խաղաղութիւն բոլոր ժողովրդեան։ Գիտէի՝ եղբարք, որ ես տկար մէկն եմ՝ գիտէի՝ թէ այս մեծ պաշտօնը բարեւոք կատարելու համար որչափ խելք և ոյժ պէտք էր՝ որ ունենայի։ ուստի բնաւ իմ լուռ և մենական կեանքէն դուրս գալ և մանաւանդ Պատրիարքութեան այսպէս ընդհանրական և մեծ գործոյն հետեւել բնաւ չէի համարձակել։ Տակաւին իսկ երկու-րոր մէջ եմ, որովհետեւ ահագին և մեծ պատասխանատուութեան մը կենթարկուիմ Աստուծոյ և թագաւորի առջև։ Աստուծոյ՝ որովհետեւ ինձմէ կուզէ՝ որ բոլոր հոգիները փրկութեան ճանապարհը բերեմ, հաւատքը տարածեմ, բարեպաշտութիւնը աւելցնեմ, եկեղեցիները բարեզարդեմ, մանկուսները կրթեմ, արքայները խնամեմ, հիւանդները հոգամ, ազգային աւանդութիւնները պահպանեմ, ցան և ցեր խորհուրդներ մէջ ժողովեմ, հին ու գեղեցիկ ծեսերը և այլ շատ մը ուղղափառական և աստուածապաշտական կարգերը նորոգեմ։ Թագաւորին՝ որ ինձի յանձնած բոլոր ժողովրդեան մտքին մէջ տարածեմ և հասպատեմ թէ որքան բարի և խաղաղասիրական են իւր խորհուրդներն, Արքային մեծ և ահագին պատասխանատուութիւն։ սակայն ինչպէս կըրնայի Աստուծոյ կոչման գէմ կենալ։ Ինչպէս կըրնայի չլսել պատուիրանի հնադանութեան՝ զոր կը պարտէի Աստուծոյ և անոր ժողովրդեան։ միթէ կը ներէի ինձ Աստուծոյ՝ որ իմ յատուկ քաջութեան և մարդկային բնական ուժոյ ապաւինէի։ ո՛չ ապաքէն Աստուծոյ է այս գործը, մարդկային կարողութեանց յոյժ բարձր և գերբնական։ գործ մը՝ որոյ մէջ մարդուս խելքը միշտ կը տկարանայ՝ եթէ Աստուծոյ հոգին անտեսանելի չարժամաք չնեղործէ ի նմա։ Ներքալը, այս բանս գիտնալով նոյն ինքն Ս. Առաքելուն Պօղոս, որ ժամանակին հեղինակ մաստափրութեան մէջ շատ քաջ էր, և երբայեցի օրինականաց մէջ ամենէն գիտունը, կըսէր։ — Ոչ, եթէ մեք մեք անչիս աստուծոյ հոգի չունենանք, ոչ եթէ մեք հոգի չունենանք, ոչ եթէ մեք հոգի չունենանք։ — (Բ. Կորն. Ա. 9—12)։

Եւ արդ, որովհետեւ Աստուծոյ է հրամայել, և անոր սքանչելագործ զօրութիւնը ինձ հետ բոլոր

եկեղեցեաց վերայ է, նախ քան զամենայն ձեր աղօթքը և խնդրութեամբը կուզեմ։ Աղաչեցէ՛ք Աստուծոյ, սիրելի և ցանկալի եղբայրներս, որ արժանի ըլլամ այս վերակացութեան գործոյն՝ որուն կոչուեմ եմ։ զօրաւոր են ձեր աղօթքները։ այս ծովանման աշխարհիս ալիքներուն ծիւնքը կը ցածրունեն՝ որով ես ալ իմ կառավարութեան յանձնուած նաւը կընամ փրկել։ Բայց պէտք է՝ որ ամենէն յառաջ մտքերնիդ սրեք և հաստատեք այն հաւատոց վերայ՝ որ ունիմք ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս որովհետեւ աղօթքի և ամէն մտաւորական փափաքներուն ճանապարհը միայն մէկ բան է, որ է հաւատք։ Հաւատքը, եղբարք, այն ընծայն կամ նուէրն է զոր բանականութիւնը կընծայէ Աստուծոյ կամաց և խորհրդոց։ Աստուծոյ՝ որ մի միայն անփոփոխելի և անշարժելի ճշմարտութիւնն է, և մի միայն լոյսը։ Ով որ Աստուծոյ էութեան այս անշարժելի լուսոյն և ճառագայթին չուղղել իւր հոգւոյն ալքը առանց թարթելու, նա աւելուած բանականութեան մութ և խաբէական լուսով կը վարուի, կը սահի և կը խախտուի մութի մէջ, նման այն հրեշտակին՝ որ աստուծոյ թեմէն յաւիտեանական լուսոյն մօտ կը բնակէր, բայց ինք իւր ստեղծողին լուսոյն վրայ հայտնաբերելով ինկաւ այնպիսի կործանմամբ, որ այլ ևս չկրցաւ կանգնել։ Եղբարք իմ, ահաւասիկ այսպիսի չար է մեր անձնական մտաց լուսոյն ապաւինել, և Աստուծոյ լուսաւոր յայտնութեանց չփափագելն։ Ուստի հաւատացէ՛ք Աստուծոյ և նորա միտքին Որդւոյն՝ որ է Յիսուս Քրիստոս, որ միշտ աշխարհի մէջ է, աշխարհ զինքը չճանչեր, բայց որունք որ կը ճանչնան և կը հաւատան՝ որդիք Աստուծոյ կը լինին։ Որդիք Աստուծոյ էք դուք, եղբայրներ, Աստուծոյ հոգին զնեզ ծնել է միտութեան աւազանէն, հաւատքի ձեռքով ժառանգ եղեր էք երկնաւոր թագաւորութեան, և Յիսուսի Քրիստոսի արեան հաղորդութեամբ ահաւոր Աստուծոյ էութեան ազգական եղեր էք։ — Տե՛՛հ, կըսէ Ս. Առաքելուն Յովհաննէս, «Եթէ մեք չունենանք հոգի, ոչ եթէ մեք չունենանք հոգի, ոչ եթէ մեք չունենանք հոգի։» (Ս. Յովհ. Գ. 1)։ Մի՛ կարծե՛ք թէ զիպուածով մէկտեղ հաւելած խումբ մը բաղմութիւն էք, կամ այնպիսի արաւաքներ՝ որ մարմնաւոր բնազդութեամբ կը զարթոյն կը վիստան, այլ հաւատոց լուսաւոր գիտութեամբ իւրար եկած միացած էք մի և մի։ այն Աստուծոյ հետ։ Ընտանիք էք այն մեծ տան՝ որ կըսուի եկեղեցի, սին և հաստատութիւն ճշմարտութեան։ Վասն որոյ աւելի է մէկ անգամի համար։ Աւելի ածան կըլլայ աւելի անգամներու համար։

Խմբագրութեան վերաբերեալ որ և է գիր ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալադճճեան Կ. Պօլիս Պալլադ-բազար Նաֆիէ խան վերի յարկ թիւ 16։

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

Խմբագրութեան զինաց դողալ, սարսել, վախնալ և թմրիլ է, և ոչ թէ աստուած գիտութեան կեանք տուող լուսոյն առջեւ ցնծալ եւ ուրախանալ ինչպէս կը պատահի այս սուրբ լուսոյն փափագող ցաւած սրտերուն։ Մի՛ անպտուղ հաւատքով վախնալ և դողալ ճշմարտութեան, այլ սիրեցէ՛ք ճշմարտութիւնը՝ որ պտուղ բերէ։ Նայեցէ՛ք Յիսուսի Քրիստոսի որ մեր առաքելութեան ողջ, յաւիտեանական և առաջին օրինակն է։ ինչպէս՝ որ երկնքն իստարհեցաւ այս ստորին աշխարհս, յիշեցէ՛ք անոր աղքատութիւնը, մերկութիւնը, հաւածանքը, բամբաստելը և մինչեւ չարագործի նման մահուան խաչը երանելը։ յիշեցէ՛ք նաեւ յարութիւնը, երկնք համբաւեալը, Հօր Աստուծոյ ալ կողմը նստելը, և ահաւոր փառքով վերստին գալու պատրաստ լինելը, որոց համար Առաքելուն սքանչանալով կը գոչէ։

Հնազանդեալ մեծերս ասորիներ և զիս անաբաթուր և վերայ խաչի մեծերս ասորիներ, անոր համար Ստեփանոս ալ զնեք գերաւորեց ինքեք քաջացոյց։ (Փիլիպ. Բ. 7—8)։ Ուրեմն մարդ՝ դու ո՞վ ես որ անձնական փառք կը փրնտըռես, աղքատը կարհամարհես, հիւանդը չտեսնելու կը զարնես, մերկը կը հալածես, հալածուելու դու վրայ կը տրտնջես, զքեզ բամբաստողները կը նախատես, տես ինչպէս այն որ մի միայն արդար, անարատ և բարեբարն էր՝ չարչարելու ատեն խաչի վրայ զինքը զրպարտողներուն և չարչարողներուն համար կաղօթէր ըսելով։ — Հօ՛ր, Եթէ անոց՝ որ զնեք զնեք քննեմք։ (Լուկ. Ի. 34)։ Տես, ինչպէս այն որ մեռաւ և թաղուեցաւ՝ երաւ և նստաւ Աստուծոյ բարձր ափսոսման։ Նմանեցէ՛ք Քրիստոսի, եղբարք, որ անոր փառքին ալ մասնակից ըլլալը։

Գամք տեսնել, սակայն, այն յայտնի անկարգութիւններն և բաւուց ապականութեան այն անհանդուրժելի տեսարանը՝ որ մեր նախկին աւանդական անմեղութեան ոյժը կապառնայ թուլուցունել։ Այն ալք ուստի պիտի սկսի բարեպաշտութեան և առաքելական սէր բարուց վտակը յառաջ հոսել, տնական վառարանն է, եղբարք, երբ սրբութիւնը այս ալիքն մէջ պղտորելու լինի՝ ապականութիւնը յառաջ կը զարկէ կը ծաւալի հրապարակաց մէջ և մինչեւ դաշխարհ բոլոր կը լեցունէ։ Ս. Եկեղեցին նպատակ ունենալով սրբել այս ալք, այն է տնական վառարանը, գերդաստաններու հիմարկութիւնը դրոշմեց, կնքեց խորհրդաւոր սուրբ արարողութեամբ, և նուիրագործեց խաչի և Աւետարանաւ, հօր և մօր կենակցու-

Թեան մէջ միութիւն և անլուծա-
կանութիւն հրատարակեց, ինչպէս
արդէն իսկ սահմանադրեալ էր՝
յորժամ նախաձեռնողն մեր վայել-
չութեան դրամաբար դուրսեցան։
Սակայն, տեսէ՛ք, եղբարք, որ
աստիճան անարդուութեան հասած
է ամուսնութեան կնիքն. առա-
ջին՝ որ շատ երկտառարդներ մէկ-
դի կը կենան ամուսնութենէ, կը
վախճան ընտանիք կազմելէ, եւ
շատ անգամ ամուսնութիւնը, որ
այս կեանքի աննահանջելի պա-
տերազմն է՝ կարծելով թէ հան-
գըտեան համար է, մինչդեռ
համեստութեան և ժուժկալու-
թեան պարտքը դարմանելու հա-
մար է, կ'սպասեն՝ որ հարստա-
նան և ապա ամուսնանան։ Երկ-
րորդ՝ շատ տեղեր՝ մանաւանդ
այն քաղաքներ՝ յորս փափկակե-
ցութիւն անտանելի աստիճան ա-
ւելցած է՝ կարծես ամուսնու-
թիւնը կը դնուի իրերէ առեւտու-
րորդէ՝ շատերն ալ որ կամուս-
նանան՝ երբոր ժամանակ անցնե-
լով դարմի, գեղեցկութեան, կայ-
տաւութեան, առողջութեան և
այլ ասոնց պէս անցանելի բաներ
կըսպառնին, անմիջապէս կը մոռ-
նան իրենց երգումն և հաւատար-
մութիւնն զոր ուխտեցին առաջի
Աստուծոյ, Սուրբ սեղանոյ և ի
ներկայութեան Եկեղեցւոյ. կը
թողուն կը ձգեն ինչ և որդի,
և կերթան թափառելու դա-
տաւորական ատեններ։ Կու-
ղեմ գիտնալ ազդի մը բարոյա-
կանը, քննէ և խնայելով թէ ա-
մուսնութիւնը յաճախ է անոր
մէջ, օփաններն դիւրագիտն են,
ծնողք իրենց տնական գաղտնիքը
հրապարակաւ նախատելէ կամըչ-
նա՞ն թէ ոչ. որովհետեւ, ինչպէս
վերն ասացի, ընտանեաց սրբու-
թիւնը և միաբանութիւնը բովան-
դակ ազգին բարոյական ուղղու-
թեան յայտնի նշանը, պատճառն
և արմատն է։ Երկտառարդք,
սրբութիւն սիրեցէ՛ք, մի՛ ուշա-
ցունէք ձեր պակը, որովհետեւ
կենսաքերնիդ ուրիշ պայման չու-
նի, այլ միայն սուրբ ամուսնու-
թեամբ այր և կին մէկտեղ լըծ-
ուիլ և տանել տան մը բռնը և
ղաւախաց դարմանը՝ զորս Աստ-
ուած պիտի պարգեւէ։ Երբ մեր
ամէն մէկ ընտանեաց մէջ հօր
իշխանութիւնը տան վրայ կը յար-
գուի, զաւակներ հաստատուն
բարեպաշտութեամբ իրենանց ծը-
նողաց կը հնազանդին, յայնժամ
միայն կրնամք հաւատալ թէ ազ-
գին մէջ կարգ և կանոն, սէր և
արդարութիւն կայ։ Գիտնալու
էք դարձեալ, սիրելի եղբայրնե-
րս, որ Ազգի մը Գրիտոնեա-
կան միութիւնը պահպանելու եւ
եկեղեցին ի բարեկարգութեան
պահելու համար բաւական չեն
միայն հաւատքը և բարոյականը։
Կայ ուրիշ մի հարկաւոր յօդա-
կապ ևս՝ որ Գրիտոնեի հօտին
ցրուեալ բազմութիւնը մէկ միա-
բանութեան մէջ կը ժողովէ։ Ե՞րբ
ըստած կարգաւորութիւնն է այս
Այն՝ որ հաւատքով և գործով
քրիստոնեայ է, քրիստոնեայ հայ
մը ըլլալու համար պէտք է այն
ծէսով վարուի՝ ինչով որ կը վար-
ուին բոլոր Հայոց եկեղեցիքն.
այս է։ Նախ պէտք է հնազան-
դել այն գլխոյն՝ որոյ ներքեւ Հա-
յոց հոգեւոր իշխանութիւնն հաս-
տատուած է Հայրապետութեան

աթոռով՝ զոր հիմնեցին Սուրբ ա-
ռաքեալն Թադէոս և Բարթոլ-
ղիմէոս, և նորոգեց ու բնադա-
նակեց մեծ Հայրն մեր Ս. Գրի-
գոր. Հայրապետութիւն՝ որ քը-
րիստոնէութեան սկիզբէն մինչեւ
այսօր առանց բնդհատելու կը
շարունակէ։ Ընդհանրական այս
Հայրապետութիւնը՝ որ կեդրոն
ունի Ս. Եջմիածինը, եպիսկոպոս-
ներ կը կարգէ բոլոր վիճակաց
վրայ, եպիսկոպոսաց ձեռքով ե-
րէցներ և սարկաւադներ կը կար-
գէ ամէն մէկ եկեղեցեաց վրայ,
երկցանց ձեռքով հաւատացեալ-
ները կ'օծէ և կը կնքէ, սարկա-
ւազաց ձեռքով աղքատներն և
հիւանդները կը դարմանէ։ Ո՛ր
հայ՝ որ այս հոգեւոր կառավա-
րութեան սահմանին մէջ կը հնա-
զանդի և կը կենայ՝ նա բուն Հայ
է, ճշմարիտ որդի սրբոյն Գրիգո-
րի, հարազատ աշակերտ Ա. Թա-
դէոս և Բարդուղիմէոս առաքե-
լաց։ Իսկ ով որ այս հոգեւոր և
ազգային կառավարութիւնը կար-
համարհէ, իւր յատուկ եկեղեց-
ոյն այս փարախէն՝ որուն մէջ
կնքեալ էր՝ կը կտրուի և կանցնի
օտար փարախ, Շնորհալի Հայրա-
պետին ըսածին պէս, պարտա-
տեղը իւր հայրենի աւանդու-
թիւնը բամբասելով և հակառակ
կողմին՝ ուր գնաց՝ յարգի ըլլալ
կարծելով՝ այնպիսին ազգատեաց
է, Աստուած ալ զայնպիսին կա-
տէ։ Երկրորդ՝ երկեղածութեամբ
պահպանել տօները, պաշտա-
մունքներն, օր ընդ մէջ պահե-
րը, շաբաթապահքերը, խորհը-
րոց մատակարարութեան ձևն ու
եղանակը ինչպէս որ հրամայուած
և կանոն եղած է ազգին մէջ հո-
գեւոր կառավարութեան ձեռքով։
Երրորդ՝ անխափան յաճախել ա-
ղօթել այն եկեղեցիներն միայն
ուր կը տարածուի նոյն հոգեւոր
իշխանութեան հրամանն ու կար-
գադրութիւնը և ոչ ուրիշ եկե-
ղեցիներ, մանաւանդ կիրակե՛-
օրն, որ ատեն հաւատացեալը կը
ժողովին, Ս. Գրիգէ կտորներ կը
կարդացուն և կը բացատրուն,
կենդանարար հացը կը պատարա-
գի, բոլոր եկեղեցւոյ լրութիւնը
կը յիշուի՝ որը գովութեամբ, ո՛-
րը աղօթելով, որը յերկինս հան-
գիտ առած, որն ալ դեռ եւս
աշխարհի մէջ ի զինուորութեան։
Որովհետեւ հայրենի սուրբ եկե-
ղեցւոյ նոյն և անդամոց մէջ այս
կերպով միութիւն և յարաբերու-
թիւն կրնայ հաստատուիլ։
Այսուհետեւ գրեմք առանձին
պաշտօնէից և ժողովրդեան ամէն
մէկ պարտաւորութեանց վրայ։
Եպիսկոպոս եղբայրներ, որ
իմ աստիճանն ունիք և մէկտեղ
պիտի ծառայեմք, և զորս Ս. Հո-
գին Աստուած իմ պատրիարքու-
թեանս սահմանի մէջ կեցած բո-
լոր եկեղեցեաց վերակացու որո-
շեց, կաղաչեմ յառաջ քան զա-
մենայն յիշեցէ՛ք թէ դուք էք՝ ո-
րոց բերանէն կը հրատարակուի
ի միսուս Գրիտոն հաւատացող ան-
դրդուելի դաւանութիւնն։ Աս-
տուծոյ սուրբ խորհրդոց մատա-
կարարողներն էք. երկնից հրեշ-
տակները անգամ կրնաք քննա-
դատել թող թէ երկնաւորներն։
Շատ մը մարդ մէկտեղ դալով
շատ բաներ կրնան ըսել և կար-
ծել Գրիտոն համար, որը եւ
ղիւ մարդարէն է կըսէ, որը եւ

րեմիա, որը Յովհաննէս Մկրտիչ,
բայց դուք առանց տարակուսի,
առանց երկդիմաբանութեան, ոչ
մարմնոյ յայտնութեամբ, այլ ի
ներշնչութենէ երկնաւոր հօրն
սահմանեալ էք միսուսի Գրիտոն-
սի կենդանի Աստուծոյ որդւոյն
գալուստը անպակաս դաւանել.
Դաւանութիւն կամ հաւատք ար-
դարեւ՝ որոյ վրայ իրերէ անշար-
ժելի վիճի վրայ եկեղեցին հաս-
տատուած է, և դժօխոց բոլոր
զօրութիւնը չեն կարող յաղթա-
հարել։ Տեսէ՛ք որչափ իմաստու-
թիւն, որքան դիմաւոր շնորհք,
որչափ զօրաւոր հաւատք կը պա-
հանջէ մեզնէ մեր այս աստիճա-
նը։ Ո՛չ այսչափ. Տէրն մեր Յի-
սուս Գրիտոն աստուածային և
մարդկային բնութեամբ միացեալ
անձին ներկայութիւնը եկեղեցւոյ
մէջ մշտնջենաւոր ընելու համար,
ինչպէս ըսած էք — Եւ յիշե՛ք եւ
միշտ ի հարգութեամբ, եկեղեց-
ւոյ վրայ Ս. Հոգին Աստուած զըն-
կեց՝ որպէս զի երեսփոխան և ներ-
կայացուցիչ ըլլայ իւր աստուա-
ծային բնութեան. առաքեալներն
կամ նոցա յաջորդ եպիսկոպոս-
ներն հաստատեց՝ որ երեսփոխա-
նը և ներկայութիւնը լինին իւր
մարդկային բնութեան։ Դուք էք,
եղբայրներ, Գրիտոնի մարդկու-
թեան պատկերն եկեղեցւոյ մէջ,
ինչպէս որ Ս. Հոգին Աստուած
նորա աստուածութեան էութիւ-
նը, զօրութիւնը և պատկերն է հա-
ւատացեալ մէջ։ Ապա ուրեմն որ-
չափ խոնարհութիւն, որչափ անա-
բատութիւն, որքան հեղուծիւն,
որչափ համբերութիւն, որչափ
վշտակութիւն, և որչափ զոհ-
դութիւն, մինչև իսկ զոհ կենաց,
մեզնէ կը պահանջէ մեր աստի-
ճանը։ Դուք, եպիսկոպոս եղ-
բայրներ, տեղ տեղ երէցներ պի-
տի ձեռնադրէք որ Աստուծոյ բա-
նը քարոզեն, խորհուրդներ մա-
տակարարեն, և ձեր անձամբ չը
հասած տեղեր աստուածապաշտու-
թեան պահանջած կերպով եկե-
ղեցւոյ բոլոր պէտքերը հոգան։
Սակայն, մի՛ արեւոյնք մէկուն
վերայ ձեռք դնէք։ Այլ միտուե-
ցէ՛ք միշտ անարատը, գիտնակա-
նը, գործունեայն. մի՛ ձեռնա-
դրէք յանդուգնը, ինքզինքը յա-
ռալ քոյ համարձակը, մի՛ աներ-
կու մարդը, ինչպէս Շնորհալին
կրտսէ, մի՛ այնպիսի մարդիկ՝ որոց
ճշմ. Առաքելոյ ըսածին նման,
հաւատեալս յառաջադրուեալն չէր
կամ այնպիսի մարդիկ՝ որոց երեսն
հիշեալ ճշմ. (Ս. Տիմոթ. Ե. 24) որ
ըսել կուզէ թէ ո՛չ բամբասեալ
կամ դատեալ մարդը քահանայու-
թեան կոչէք, և ոչ՝ որն որ կաս-
կածելի է դուցէ վիճակին կամ թէ
հասակին բերմամբ վերջէն մե-
ղաց վտանգի մը մէջ կրնայ ինչաւ.
Եպիսկոպոս եղբայրներ, որով-
հետեւ Պատրիարքարանիս ձեռք
ձեղ ի կողմանէ արքային հրովար-
տակ կը տրուի, որ ո՛չ հոգեւոր
տարեկարգութեան համար միայն
աշխատիք ազգին մէջ, այլ և ար-
տաքին խաղաղութեան ալ հոգ
տանիք, վասն որոյ կաղաչեմ ըն-
ձեղ՝ քարոզեցէ՛ք ժողովրդեան և
յորդորեցէ՛ք որ առ դահն Օսման-
եան ունեցած երախտագիտու-
թեան պարտքերն յիշեն, զի այս
դահն Պատրիարքարանիս ձեռք
գահը աշխարհի վրայ հաստատ-
ուիլ սկսեցէն ի վեր անբաւ իւր-
նամբ ունեցած է մեր Ազգին վը-

րայ։ Ինչպէս մեր հայրերը՝ անանկ
ալ մեր հաւատարիմ հպատա-
կութեամբ Ազգին վրայ հրաւիրեմք
մեր ամենարարեւար թագաւորին
հին և անխախտելի վստահութիւ-
նը։ — Հաւատե՛ք եղբայր, կըսէ սուրբ
Առաքեալն, յիշե՛ք հարցաւորելու
ընտել, ոչ միայն երբեք բարեբա-
ւեք եւ երբ չբարեբաւեք եւ, այլ
ընդոյն պատուիրանին համեմատ
շար տերանց անգամ հնազանդել
աստուածային հրամանն է, հազա-
նորչափ ևս առաւել Օսմանեան
տան բարեբար թագաւորութեան,
որ մեր ազգը իւր հօր իշխանու-
թեան գլխաւորութեան ներքեւ
առած մեր ամէն բանը, հաւատ-
քը, լեզուն, ծէսը, մեր հոգեւոր
իշխանութեան պատկանող ամէն
պարագաները, եկեղեցին, դպ-
րոցներն, աղքատանոցներն, հի-
ւանդանոցներն և այլն, կը պահ-
պանէ ինչամոլ։ Եւ ոչ այսչափ, այլ
և մեր ազգէն ընտիր ընտիր մար-
դիկ անխախտ երկրին ծառայու-
թեան պաշտօնին կը կանչէ, և կա-
ռավարութեան գործոց մէջ որ
որ խելացի և գործունեայ գտնէ,
անմիջապէս կը պատուէ։ Յիշե-
ցուցէ՛ք ժողովրդեան, եղբայրք,
նաեւ հպատակութեան խնդրոյն
վրայ սուրբ Առաքելոյն սա կար-
ծիքը թէ՛ — «Ի՛նչ որ այս ըսածն է
բարեբաւեք եւ երբ չբարեբաւեք
եւ, երբ չբարեբաւեք եւ, երբ չբարե-
բաւեք եւ հաւատեալս յառաջադրուեալն
չէր կամ այնպիսի մարդիկ՝ որոց
ճշմ. Առաքելոյ ըսածին նման,
հաւատեալս յառաջադրուեալն չէր
կամ այնպիսի մարդիկ՝ որոց երեսն
հիշեալ ճշմ. (Ս. Տիմոթ. Ե. 24) որ
ըսել կուզէ թէ ո՛չ բամբասեալ
կամ դատեալ մարդը քահանայու-
թեան կոչէք, և ոչ՝ որն որ կաս-
կածելի է դուցէ վիճակին կամ թէ
հասակին բերմամբ վերջէն մե-
ղաց վտանգի մը մէջ կրնայ ինչաւ.
Եպիսկոպոս եղբայրներ, որով-
հետեւ Պատրիարքարանիս ձեռք
ձեղ ի կողմանէ արքային հրովար-
տակ կը տրուի, որ ո՛չ հոգեւոր
տարեկարգութեան համար միայն
աշխատիք ազգին մէջ, այլ և ար-
տաքին խաղաղութեան ալ հոգ
տանիք, վասն որոյ կաղաչեմ ըն-
ձեղ՝ քարոզեցէ՛ք ժողովրդեան և
յորդորեցէ՛ք որ առ դահն Օսման-
եան ունեցած երախտագիտու-
թեան պարտքերն յիշեն, զի այս
դահն Պատրիարքարանիս ձեռք
գահը աշխարհի վրայ հաստատ-
ուիլ սկսեցէն ի վեր անբաւ իւր-
նամբ ունեցած է մեր Ազգին վը-

վերակացութիւնն յանձնուած է,
լեցէ՛ք թէ ձեզ ևս ինչ կըսեմ.
Գիտնալու էք նախ որ վանքերը
անոր համար հաստատեալ են՝ որ-
պէս զի աշխարհի կեանքէ հրա-
ժարեալ կրօնաւորներն անոր մէջ
առաքելութեան և դիմութեան
վարժուին, ևս և աշխարհի վտու-
նութեան ծովու մէջ ալեկոծու-
թեան բռնուած հոգիք ատեն ա-
տեն իրեր և ինչապէս անհետ վանք
գան և աղաչխարեն։ Եղբայրներ,
ինչ գեղեցիկ բան է տեսնել՝ որ
վանքերը առաքելի կրօնաւորնե-
րով զարդարեալ են, և կրօնա-
ւորներն մշտապաշտօն հակամբ
ազօթի կը պարապին, իրենց ան-
ձեր ժուժկալութեան և խտտա-
բերութեան վարուց կը վարժեցը-
նեն. գլուխին կը սքողեն, ընա-
կանէն պինդ և կամակոր մի բան
ծաւելու պէս, աչքերն ինչ և երես-
նին կը ծածկեն աշխարհական
ցանկութեանց մուտք չտալու հա-
մար, յայտնի օրինակ կը դառնան
աղաչխարողաց և աշխարհի ար-
տաւոր վայելչութենէ ներքեւ
կրօններուն։ Անոնց որ ասանկ
աստուածաշէն հաստատութեանց
վերակացու կարգեալ են, և կրօ-
նական ուխտի կամ հասարակու-
թեան մը զուլու են, կը պատուի-
րեմ որ օրինակ ըլլան սրբութեան,
ամբիժ անարատութեան, առա-
քելութեան ընթերցասիրութեան,
ազօթ ասիրութեան. որոնք որ վանք
կուգան կ'երթան ապաշխարու-
թեան կամ աշխարհի ծանրաթա-
խիժ դաղմունքներէ քիչ մը հան-
գիտ և միջիթարութիւն դանելու
համար, միջիթարել զանոնք հա-
ւատով և քաջալերել յուսով։ Կը
պատուիրեմ՝ որ օւխտաւորներէ
ինչ նուէր, դրամ, արմոք, ա-
նասուն, կահ և կարասի կընծայ-
ուի, պահպանէք ամենայն հա-
ւատարմութեամբ, առանց շոտ-
լութեան և առանց զեղխութեան
իմաստութեամբ մատակարարէք
կրօնաւոր եղբարց հարկաւոր պի-
տոյնց համար. ասկէց աւելին
ծախսէք մենաստանին շնուածոց
ամբուլութեան և համեստ բարեգա-
ղութեան և շրջակայ գեղջականաց
զաւակներուն կրթութեան։ Եւ
Ձեզ կրօնաւորացը պատուէր կու-
տամ, հնազանդ եղէ՛ք ձեր ա-
ռաջնորդ վանահօր, ոչ թէ մար-
դահաճութեամբ՝ այլ սիրով և
անկեղծութեամբ վասն Աստուծոյ
և վասն բարեկարգ պահպանու-
թեան սուրբ մենաստանին։ Ո՛ր
կրօնաւոր որ՝ առաջնորդ ըլլայ
այն կամ եղբայր որ վանքին գոյ-
քը, կարասին և որ և է ստաց-
ուածքը իւր ընտանեաց և այլոց
կամ ծանօթից համար վատնէ,
այնպիսին առանց դատապարտու-
թեան չմար առաջի Աստուծոյ և
առաջի ազգին։ Պատուէր կուտամ
կրօնաւորացը. չըլլայ թէ վանքէն
դուրս ելլէք և աստիս անդին դը-
լուի տնկած թափառական շրջի-
րակա պատիւ չբերեք ձեր կրօ-
նաւորական անձնուրացութեան
կարգին, այլ այն ատեն պէտք է
դուրս գաք՝ երբ պատրիարքական
իշխանութիւնն հրամայէ կամ թե-
մակալ եպիսկոպոսը՝ որոյ վիճակի
մէջ որ մենաստանը կը գտնուի
վանահօր հետ ի միասին կը պար-
տաւորեն զձեզ ելլել և պաշտօն
մը վարել։
Ձեզ ևս, ժողովուրդք Աստու-
ծոյ, պատուէր կուտամ՝ որ հը-

ՆԵՐՔԻՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Պատուական, Աստիճան, Պաշտոն ևն
Պարգևներ։ - Սալիսի աստիճան՝ արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականաց սենեկի քարտուղարներէն Պողոս Էֆէնտիկի։ - Ներկորորդ աստիճանի Մէճէտիյէ պատուական Պաշտոնի Պարգևներ։ - Բէշմայի ընդհանուր հիւպատոս կարգեցաւ արտաքին գործոց պաշտօնատան հպատակութեան դիւանի տնօրէն Ասլմ պէյ։ - Սըրբի կառավարիչ անուանեցաւ Արդընի նախորդ կառավարիչ Ահմէտ Համիի փաշա։ - Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Յունաց Պատրիարքարանի քարտուղար Սիմէֆանաքի և Եանգօ Էֆէնտիկի։ - Ներկորդ աստիճանի Օսմանիյէ՝ Յունաց Պատրիարքարանի թուրքերէն դիւանի առաջին քարտուղար Անտրիքօ Էֆէնտիկի։ - Սալիսի աստիճան՝ Պրուսայի նահանգին թաղապետութեան բոլիկներէն քաղաքային բժշկական վարժարանին շրջանաւարտ Տէրպիլ և Պետրոս Էֆէնտիկներու։

Պաշտօնային բարձրաստիճան պաշտօնակալներէն (ճէպը Հիւսնայուն քեաթիպի) Ժայիգ պէյ մեռաւ երէկ։

Ներկուլաթի գիշերի Գառաւիզի Հաղաբեան Կարապետ Էֆէնտիկի տունէն 120 իրայի բան գողցուեր է։

Ի Սամաթիա յոյն հիւսան մը հնգամսայ որդին անցեալ շաբթու մատը կրակին մէջ մտեր, և քանի մը օր չարաչար տանջուելէն ետքը մեռեր է ի ցաւ ծնողացն և ի իւրաքանչիւր զգուշութեան այլոց։ Ի խեղճ դեռ մկրտուած չլինելուն համար առանց քահանայի թաղուեր է։

Մեծ եպարքոսին եռամեայ դատարկ մեռաւ կիւրակէ գիշեր։

Բիւոսի կառավարիչ Բէմալ պէյ, մին հաշակաւոր թուրք զբաղւոյնէ, մեռաւ, և Օգոստ Սուլթանն հրամայեց իւր անձնական զանձէն դամբան կառուցանել նորա վերայ։

Նշանաւոր յոյն բարերար Պ. Ջաբրա մայրաքաղաքէն Պոլսէն ուղեւորեցաւ։ Նախ քան զմեկնելէն, վճարելով Բաղլաւ անուն օրորդական վարժարանին 800 իրապարքը՝ միացոյց զայն Ջաբրին վարժարանին հետ։ Պ. Ջաբրանոր զրահաւոր մը կառուցանել տալով պիտի նուիրէ Յունաստանի։

Բուսիլի երկաթուղիաց բաժնետոմսից վերջին վիճակահանութեան 6000 ֆրանգի պարգէն օսմանեան սպայ մը, 20000 ֆրանգի պարգէն՝ չորս յոյն երկտասարդք, և 600 հազար ֆրանքն վերաքննիչ առեւի ընդհանուր դատախազի օգնական Հազըլ պէյ շահեր են։

Ի Ռուսիոյ ընտանեաց յոյն սեղանաւոր Պ. Չէրչէնթի 200 լիւրա նուիրեց ինպատկ Սիւրբոսի Յունաց։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սպանիոյ նորատի թաղաւորին կրթութեան ու դատարարական համար յատկապէս Անգլիայէն օրիորդ Տօմաքօրն առնուն հաշակաւոր վարժուհի մը կոչուեր է 17500 ֆրանք տարելով իւր ընտանեացը։

Թոշակով, և մանկան չափահաս լինելով թաղաւորեցէն ետքը 12,000 ֆրանք ցմահ տարելով իւր տնակէն։

Պէրլինի սպանիական դեսպան կոմս Պէնոմար՝ որ 13 տարեկան հետէ կը վարէր այս պաշտօնը, այս օրերս պաշտօնակալ եղեր է՝ կառավարութեան կողմէն իւրեն առանգեալ հրահանգներ ու ծանօթութիւններ գաղտնի պահելու անհոգ լինելուն պատճառաւ։ Եւ որովհետեւ պաշտօնակալութեան հրահանգին հնազանդիչ չուզելով՝ յանդգնեց է շարունակել պաշտօնը, ի գաւազանի կողմէն։ Բայց Պէրլինի լրագրիւրը չափազանց կը կանգնին Կոմսին, և կը կշտամբեն Սպանիոյ արտաքին գործոց նախարարն իբրեւ կուսակից Գաղղիոյ։

Պետրասպուրկ արմուկացի մեծ վաճառատուն մը, Օվկիանոս քոֆ, անանկացի է 1 միլիոն ռուպլի բացով։

Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշած լինելով որ Կովկաս բնակեալ չէրքէս զեղերէն ալ զինուորաւորուի, բաղուէր չընդունելով զինուորի՝ ելեր են գաղթել։

Գաղղիոյ հաշակաւոր զօրավար Պուլանտէի կինն ամուսնալուծուին կը պահանջէ, ի դատարան դիմելով և զՊուլանտէ ամուսնալուծուելով թէ զերառնուհան մը հետ գաղտնի յարաբերութեանց մէջ է։ Միւս կողմէն կը ցուցնէ թէ Գաղղիոյ տունահարուստ կիններէն մին, այլի մը մտադիր է զօրավարին յանձնել իւր միլիոնաւոր դանձն, եթէ հաճի ի կնուծիւն ընդունել զինքն։

Պուլկարիոյ իշխանութիւնը դատի կենթարկէ այն անձինքն, որ հրատարակած էին թէ Ռուս-ճուդի նախորդ կառավարիչ Պ. Մանթօֆ Գառաւիզի գետը նետել տուած է տուրք չվճարող գիւղացիներ։

Պարսից Շահն հրամայեց որ այսուհետեւ ամէն աղագաց նաւուց առջեւ բաց լինի Կարմուր գետը։ Պարսկաստանի կարեւոր գետերէն մին է այս։ Խուճաստանի հիւսիսակողմէն կը բոխի, և Շաթ-Էլ-Մարաթի մէջ կը թափի։ Տիգրիսի և Եփրատայ միացմամբ կազմեալ այս հոսանքին Պարսկական ծոցի մէջ թափուած կէտէն քիչ մը վեր։ Եթէ սակաւ մի կառնուորի Գարուն գետը ընթացքը՝ բոլորովին նաւարկելի կը լինի, և Պարսկաստանի ներքին հաղորդակցութեան մէջ կը ընէ թէ Պարսկային ծոցին և թէ Սուրիոյ և Փոքր Ասիոյ հետ։

Եգիպտոսի իշխանութեան նախորդ նախարարապետ Նուպար փաշա յեւրոպա ուղեւորեց է։

Անգլիոյ և Գերմանիոյ կառավարութիւնը հրաւեր ուղղեր են առ օսմանեան պետութիւնն մասնակցել նաւային պաշարման ի վերայ արեւելեան եզերաց Սիւրիոյ։

Կըսուի թէ՝ Գաղղիոյ վերջին կայսրուհին Եղիզնէ այս օրերս Փարիզ երթալով շարժմէ պիտի մնայ անդ։

Ի Հոմար այս օրերս վախճանեալ Խալալի փաստաբան մը 1 միլիոն ֆրանքի հարստութիւնը կտակեր է Պապին համար, և եղբորն յատկացուցեր է ամսական հինգ ֆրանք հասոյթ բերող։

Կալուած մը։ Վախճանելոյն ետքալը չընդունելով զայս՝ դատարանէ կտակագրին և Պապին դէմ։

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

XXX Հաշակաւորներու ընդհանուր անձնագրային տեղեկութիւններ և զանազան տեղեկութիւններ 1913 թ. հունիսի 1-ի դրոշմով։

Թ.	Ձր.	Թ.	Ձր.
1057040	600000	141670	1000
1798500	60000	296843	»
132064	20000	548732	»
254257	»	586224	»
65324	6000	633577	»
908135	»	727405	»
1130030	»	775458	»
1389634	»	865546	»
1461880	»	1017574	»
1376428	»	1414096	»
198024	3000	1430026	»
235405	»	1442887	»
389283	»	1244306	»
449414	»	1250245	»
449412	»	1285467	»
592636	»	1342928	»
899424	»	1499037	»
1414400	»	1540168	»
1483327	»	1624132	»
1312927	»	1624135	»
1332240	»	1676359	»
1814762	»	1866656	»
5905	4000	1866658	»
58706	»	1884729	»
141668	»	1894478	»

XXX Միջին և Կարմուր գետի ջրերու միջին արագութիւններ 1913 թ. հունիսի 1-ի դրոշմով։

Քիւնիս։ - Հանրաժանութեան բնագիտական ընկերութեան տեղեկագիր մը կարգաց, իւր սիրելի միջոցներուն մը միջոցով վերաբերեալ նոր հետազոտութեանց միջոցով։ Մինչև ցարդ համալուծուած զոյգացած էր թէ կարմիր կոշուած միջինը որք ուրիշ այլասեւ միջինը բոժոժներն (միջիններու հաւակիներն) գոյնաւոր, անոնցմէ երեք ծագերն իւր սեպտիկան գերի ծառաները կը կրթեն, կարծուութիւն չունին բնաւ իրենց սնունդը ճարտար համար գերիներն պահել, ինչպէս կը նեն հասարակ միջիններն։ Լէպպօքի հետազոտութիւնը այս համոզման հաւակաւ կը հաստատեն և կը ցուցնեն թէ այդ միջինը առանց գերիներն պահելու չեն կրնար գոյնութիւն ունենալ։ Զոր օրինակ։ Երբ Լէպպօք, իւր միջինի արուեստական բոյներէ միջին բնակաց արեւելք նոր գերիներն առեւանգել և այս կերպով ծառայ միջինը թիւն օր ըստ օրէ սկսեալ նուազել և մինչև որ հատ մը չմնաց, յայնժամ միջիններն սկսան հետզհետէ ոչնչանալ և ի վերջոյ մնայ վեց հատ մնացած էր։ Այն ատեն Լէպպօք բոյնի բերանը դուռ անտառի կողմէն միջիններու մի քանի բոժոժներ որք կարմիրներուն գերիներն են։ Անմիջապէս բոժոժներն բոյնին ներքը տարուեցան, և անդ քիչ ժամանակէն փոքրիկ գերի միջիններն երեցան և գերեզմար միջինը կոտորածն հետզհետէ դադարեցաւ։ Այս փորձն ակնհայտ կը ցուցնէ թէ գերի միջիններն բոյնին մէջ որդեակ ծառայութիւն մը ունին, որուն ինչ լինեն ապագան պիտի յայտնէ։ Դաւով միջինը կենաց տեւողութեան Լէպպօք կը ծանուցանէ թէ մայր մը միջինը որք վերայ յառաջագոյն եւս ծանօթութիւններ տուած էր, դեռ կենդանի է, և 14 տարեկան լինելով հանդերձ արդիւնաբեր հաւակիներ կածէ։ Լէպպօք նաեւ փորձեր կատարած է միջինը դիւրաւ ծանցելուն համար։ Կառնէ թիւ 1 բոյնին բոժոժները։

Ներ և նոյն տեսակէ ելող միջինը թիւ 2 բոյնին մի քանի միջինը հոգաւորութեան կը յանձնէ։ Երբ բոժոժներն կը հասունանան, մէկ մասը կը ընէ թիւ 1 բոյնին մէջ և միւս մասը թիւ 2 բոյնին մէջ։ Անոնք որ իրենց հայրենի բոյնը կիցնան, կընդունուին մեծ ուրախութեամբ, իսկ միւսներն կենթարկին յարձակման և կը վճարուին։ Այս փորձն ալ կապացուցանէ թէ ծանալուն յառաջ չգար որեւէ նշաններէ, որովհետեւ եթէ այդպէս լինէր՝ այն միջիններն որ իրենց հայրենի թիւ 1 բոյնին մէջ մտան, իբրեւ օտար պիտի համարուէին, քանզի մեծցան և կրթուեցան թիւ 2 միջինը մէջ։

Բոյնի երկուստեք քառասունութ 113 բոյնի ընդհանուր անձնագրային տեղեկութիւններ 1913 թ. հունիսի 1-ի դրոշմով։

Թ.	Ձր.	Թ.	Ձր.
1057040	600000	141670	1000
1798500	60000	296843	»
132064	20000	548732	»
254257	»	586224	»
65324	6000	633577	»
908135	»	727405	»
1130030	»	775458	»
1389634	»	865546	»
1461880	»	1017574	»
1376428	»	1414096	»
198024	3000	1430026	»
235405	»	1442887	»
389283	»	1244306	»
449414	»	1250245	»
449412	»	1285467	»
592636	»	1342928	»
899424	»	1499037	»
1414400	»	1540168	»
1483327	»	1624132	»
1312927	»	1624135	»
1332240	»	1676359	»
1814762	»	1866656	»
5905	4000	1866658	»
58706	»	1884729	»
141668	»	1894478	»

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 26 Նոյեմբեր 1888
Օսմանեան Գոստօլուէ . . . 16-18
Ռուսիոյ Երկաթուղի . . . 47-50
Թրակիոյ . . . 1.0. 435
Օսմանեան լիւրան 100 դրուշէն
Մէճիսիյէ . . . 108-30
Մէճիսիյէ . . . 103-
Հինգիւն . . . 103-25
Վեցիւն . . . 103-25
Ռուսիոյ թղթաբան . . . 8-97
Ռուսիոյ արծաթ . . . 75-20
Ռուսիոյ իւր . . . 91-30
Գաղղիական լիւր . . . 87-35
Մեղրիական . . . 110-35
Գրիկի . . . 51-20

ԸՆԴՈՐՁԱԿ

ՕՐԱՑՈՅՑ

1889
ԹՈՒՄԱԿԱՆ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. Փէլէ Աւ. Հիւսիսային
ՏՊԱՐԴՈՒԹԻՒՆ Գ. ՊԱՆՏԱՆԵԱՆ
(Կրտսեան)

Բաժնեատերներ
Յառաջիկայ տարուան Ընդարձակ Օրացոյցը բացի պարզ Օրացոյցէ՝ ճոխացած է խիստ կարեւոր և օգտակար տեղեկութեամբ։

Գինն է 3 դրուշ։
Կը գտնուի ամեն գրաւաճառացի ըլլալով։ Կը գտնուի ամեն գրաւաճառացի ըլլալով։

ՊԱՏԻՆԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՐԵՓՈՒՆԱԿԱՆ
ԻՄՍԻՐԻ ԷԼԻՓԱՍՏԻ ՕՍՄԱՆԻ
ՏՊԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԻՆԱԿԱՆ
ՕՍՄԱՆԵՐԻՆ ՔԵՐԱԿԱՆ
Արիւսեան Էֆէնտիկի սոյն երկու նոր հրատարակութիւնը բոլորովին նորութիւն են, և կարի գիւրդուոյց կընծայեն թուրքերէնին։ Թեքնոլոգիայի մասին 1 դասէ կան։ 10 հատէ աւելի առնուցներու հարկերն 25 զեղ։

Հ. Մ. Ս. Ն. Զ. Ի.

ՄԻՆԵՐԻՆԱԿԱՆ ԶԱՐԲԱՅԵՆ
Անգլո-թուրքական Մ. Արքեպիսկոպոս
Սոյն գործը կը պարունակէ Պարսկացի հին և նշանաւորագոյն մատենաներէ քաղուած ընտիր հատուածներ հանդերձ բաւական և այլ պիտանի ծանօթութեամբ։ Գին 100 վարա։

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԵՒ
ՍԱԼԱՄԱՐ ՈՒ ՍԻՍ

Գեր. Ս. Մատթէոս եպիսկոպոս Իգմիրեան գրած է Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընդհանրական հայրապետութեան, և Աղթամարոյ ու Սոյո կաթողիկոսութեան հաստատութեան, իրաւասութեան և պարտուց ու պաշտօնական վրայ, պատմութեամբ արձանագրութեամբ և հին ու նոր վաւերական պաշտօնագրով հաստատուելով զամենայն, Բնիկեցոյն լիւրի ծանօթութիւն կատանայ Հայաստանեայց Հայրապետութեան և Աղթամարոյ ու Սոյո անցեալ և ժամանակակից վիճակաց վրայ։ Գեր. Իգմիրեան քաջ հետազոտած ու իմաստասիրած է զայս ամենայն, և լուսաւոր ծանօթութիւններ կընծայէ հետաքննին ապագայ։ Գրքին սկիզբը գրուած ցանկը ոչ չէ անցուցող պիտի տեսնէ, թէ Որչափ նշանաւոր անցեղեր նշանակեալ են իմաստով, և քանի՜ նուիրական ու մեծարելի է Հայկական հարստութեանց միակ մնացորդն եղող Հայրապետութիւնն։ Կարծէ, որ ամեն Հայ թաղապետին մէջ զվաւար տեղ մը բռնէ այս Գիրքը։

Կգտնուի լրագրոյ գրասենեակ, Կ. Պոլիս Պալատ-Բազար Միջին-Իւրան վերի յարկ թիւ 16. Պաշտօն-գրառ. Զրաւաճառ Պոլսոյ աղայի խանութը։ Կը բաղկանայ 1300 երեսէ։

PILULES HOLLOWAY

ԳԵՂԱՋԱՏՔ ՀՈՒԼԼՈՒԻՒՆ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու ամեն տեսակ անկարգութեանց համար խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը, և ամեն ջրային տկարութեան, ուժաթափութեան և տկարութեան համար։ Կը ընջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ անցուցողութեանց հետքերը։ Սըրտի և երկխոնայի վրայ օգտակար ազդեցութիւն մը ունի։ Երբեք մաքրելով՝ նոյա խանութեան վիճակը կը կանոնաւորէ և դրբեղով կենսական գործարարները կը զօրացնէ։ Իւր դեղակաւ մեծ ազդեցութեամբ սրտախառնութիւն, կծուութիւն, մաղձաւոր հիւսանդութիւններ, որովայնի մէջ ցուած կաղեր, գլխի ցաւեր կվանէ, մարտկոցութիւնը կշտաւորուի, և մարմինը մաքրուելով բոլոր այն աղտոտութիւններէ որ շատ անգամ զանազան հիւսանդութեանց սկզբնապատճառ կըլինան, առողջ և ուժեղ և բնական դրբ կը դառնայ։

ONCIENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒԼԼՈՒԻՒՆ

Մորթային հիւանդութիւն և վերք բուժելու մասին ունեցած պարամուսկան յատկութեանցը Հիւստոնի բնական ուրիշ դեղ մը։ Հին կամ նոր թուրքաւոր վերքեր, ուռեցք, քաղցիկ (շիրիսիկի), սրտեկը և ստեանց վերքեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կըլանան։ օգտակար է նաեւ հարբուխի, հալի, սրտի բարակման, մանուսանդ յօդացաւ (եղ) բուռած հիւսանդութիւն։ Իւր կազդուրիչ և զօրաւոր ազդեցութեամբ խոյ (սըրաւա) հիւսանդութեան ապականիչ գորութիւնը ինչ աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրուէ։

ՍԵՐԱՆԵՐ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Մ. Ս. Ն. Զ. Ի. Զ. Ի.

ՏՊԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՊՈՊԵՐԵԱՆ

Կ. Պոլիս 26 Նոյեմբեր 1888